

Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. De heer F. Teeven, staatssecretaris Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Dinsdag 30 september 2014

Geachte heer Teeven,

In 2012 en 2013 bereikte het aantal adopties in Nederland het laagste aantal in jaren: slechts 400 kinderen konden dat jaar in Nederland een nieuw gezin vinden. Een tragisch dieptepunt aldus de Vergunninghouders Adoptie die de internationale adopties begeleiden en in opdracht van uw Ministerie controleren of de bemiddelingen en contacten voldoen aan de internationale regelgevingen.

Adoptie is een kindbeschermingsmaatregel. Terwijl er wereldwijd nog steeds veel kinderen wachten op en gebaat zouden zijn bij een liefdevolle en veilige gezinssituatie, zien wij dat adopties in Nederland voor teveel mensen onbetaalbaar zijn geworden en dat wensouders die adoptie als optie zien af moeten haken.

Dat adoptie ouders en adoptieprocedures moeten voldoen aan strenge eisen is van groot belang en wordt onderstreept door de Vergunninghouders.

Adoptiefouder worden en zijn vraagt om extra vaardigheden om vraagstukken waarmee adoptiekinderen geconfronteerd worden goed op te kunnen vangen. En ook adoptieprocedures moeten zeer zorgvuldig worden uitgevoerd; het ingrijpen in de biologische band is juridisch en emotioneel een vergaande maatregel waarin zorgvuldig handelen van alle personen en instanties die betrokken zijn bij dit proces voorop moet staan.

De toenemende regeldruk zorgt er echter ook voor dat adopties steeds duurder worden terwijl door de Nederlandse overheid tegelijkertijd alle tegemoetkomingen op het gebied van adoptie afgeschaft zijn.

In Europees verband staat Nederland inmiddels onderaan als het gaat om het stimuleren van adoptie als optie voor gezinsvorming waarbij de totale kosten van de adoptieprocedures zowel aan Nederlandse zijde als in het buitenland door adoptieouders zelf moeten worden gedragen.

Daarmee is adoptie een elitaire aangelegenheid geworden en onbereikbaar voor een toenemende groep wensouders. Zeker in tijden van crisis.

We zijn inmiddels op het punt beland dat er door Vergunninghouders zonder succes gezocht wordt naar ouders voor kinderen die geadopteerd zouden kunnen worden. Extra treurig is dat deze ouders er wel zijn maar het niet meer kunnen betalen. In respons op voorlichting die wij aan aspirant cliënten geven blijkt verder dat een groeiende groep potentiële adoptieouders de toevlucht neemt tot surrogate parentage, juist vanwege de relatief lage kosten en de afwezigheid van regeldruk.

Op verzoek van u, in uw functie van Staatssecretaris belast met internationale kinderaangelegenheden, hebben de Vergunninghouders een advies opgesteld over het toekomstbestendig maken van de adoptieketen. Zoals meestal in dit soort processen gaat zo'n advies vooral over hoe zaken organisatorische en financieel optimaal ingericht kunnen gaan worden. In de afgelopen maanden is dus intensief gebrainstormd over alle aspecten. Op 20 maart 2012 is op initiatief van de Vergunninghouders en met ondersteuning vanuit uw Ministerie een werkconferentie georganiseerd waarin het voltallige Nederlandse adoptieveld aanwezig was. Output van de deelnemers aan de werkconferentie waren bouwstenen ter voorbereiding voor het advies dat de Vergunninghouders wilden uitbrengen aan u. Deze bouwstenen zijn door de Vergunninghouders nader onderzocht en ingevuld.

Gedurende het wegen en uitwerken van deze bouwstenen was er in toenemende sprake van een collectief ongemak bij de Vergunninghouders die als private organisaties de taak hebben en de verantwoordelijkheid voelen de belangen van adoptiekinderen in het proces op alle momenten zo optimaal mogelijk en vanzelfsprekend zonder winstoogmerk te dienen. Ons ongemak wordt veroorzaakt doordat het niet meer lijkt te gaan waar het over zou moeten gaan namelijk; hoe zorgen we er als rijk welvarend land voor dat we zoveel mogelijk kinderen internationaal en nationaal de mogelijkheid bieden op te groeien in een liefdevolle en kansrijke gezinssituatie?

Daarom roepen de Vergunninghouders interlandelijke adoptie de Nederlandse regering, de Staatssecretaris en de politieke vertegenwoordigers op om naast zuiverheid, kwaliteit en efficiëntie als kernwaarden vooral ook "het hart" terug te brengen in de discussie rondom de toekomst van interlandelijke adoptie en maatregelen te nemen die het aantal wensouders dat adoptie als optie wil en kan zien te laten toenemen en de financiële tegemoetkoming rond internationale adoptie weer in ere te herstellen. Zodat we met elkaar weer meer kinderen door interlandelijke adoptie de kans te geven op een betere toekomst en daarmee recht doen aan het begrip adoptie als kinderbeschermingsmaatregel.

Begrotingstechnisch gaat dat om een druppel op de gloeiende plaat maar het zorgt er wel voor dat Nederland niet alleen de zetel is van het Haags adoptieverdrag en de regelgeving zo optimaal uitvoert maar tegelijkertijd ook op het wereldtoneel een voorbeeldfunctie kan vervullen over hoe het verbeteren van de kwaliteit van adoptieprocedures door toenemende regelgeving hand in hand kan gaan met het blijvend beschermen van kinderen in nood.

Het proces van de afgelopen maanden heeft ons als Vergunninghouders geholpen en gesteund de samenwerking verder uit te bouwen; zowel tussen de Vergunninghouders als binnen de keten. Het heeft geresulteerd in 12 samenhangende aanbevelingen voor de adoptieketen 2020. De samenwerkende Vergunninghouders benadrukken dat er geen kant

en klare antwoorden worden gegeven, maar een advies over de richting over de toekomst van de adoptieketen adoptie in Nederland. Vanzelfsprekend kijken de Vergunninghouders daarbij ook naar zichzelf, zowel individueel als in het collectief.

Wij stellen u voor dat het Ministerie de Vergunninghouders verzoekt deze aanbevelingen verder met de ketenpartners uit te bouwen en nader te concretiseren. Dat zal ongetwijfeld met wrijving gepaard gaan maar zonder wrijving geen glans.

De Vergunninghouders hebben inmiddels de handen in een geslagen om de bestaande samenwerkingen nog verder te intensiveren door het delen van kennis, kunde, best practices en intervisie. Speerpunten daarbij zijn onderlinge samenwerking, kwaliteitsverbetering en kostenbesparing. Doel is om in partnerschap de kwaliteit en efficiëntie van de individuele organisaties en de adoptiebemiddeling als geheel te verbeteren. Dit met inachtneming van de eigen identiteit en signatuur van de verschillende organisaties. De eerste concrete resultaten daarvan zijn al zichtbaar; met regelmaat worden adoptie ouders voor kinderen via een collega Vergunninghouder gevonden en ook in de contactontwikkeling en het kwaliteitsmanagement vindt verregaande samenwerking plaats. Ook in 2015 stellen de vergunninghouders zichzelf tot doel om structureel te werken aan het verder uitbouwen van de samenwerking.

Wij danken u voor het in ons gestelde vertrouwen en hopen u aan onze zijde te vinden bij de nadere uitwerking van de adviezen.

Met vriendelijke groet,

Namens de samenwerkende Vergunninghouders Adoptie

Stichting Afrika, Stichting Meiling, Stichting Kind en Toekomst, De Nederlandse Adoptie Stichting en Adoptiestichting A New Way en Vereniging Wereldkinderen